

dosarul nr. 3ra-574/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Mihaila, V. Sîrbu, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Arunas Careiva împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 08 iunie 2018 Arunas Careiva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 17 aprilie 2018 a depus în adresa Ministerului Afacerilor Interne o cerere prin care a solicitat efectuarea recalculării vechimii în muncă, cu includerea avantajelor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate 01 iunie 1999 - 23 aprilie 2004 și perioada 01 noiembrie 2004 - 23 februarie 2007 exercitată în Izolatorul de detenție provizorie și serviciul escortă al secției management operațional al Inspectoratului de Poliție Strășeni.

A menționat că prin certificatul cu nr. B-55 din 11 aprilie 2018, emis de Inspectoratul de Poliție Strășeni al IGP, a fost informat că, vechimea în muncă cu avantaje constituie 14 ani, 04 luni și 28 de zile, pentru perioada efectuată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie. Suplimentar, prin același răspuns, reclamantul a fost informat de către Inspectoratul General al Poliției că, pentru numirea și calcularea pensiei urmează de a se adresa organului abilitat adică, Casa Națională de Asigurări Sociale în baza confirmării.

A susținut că în baza certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Strășeni, la 10 mai 2018 s-a adresat cu o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, solicitând dispunerea efectuării recalculării pensiei începând cu data de 23 februarie 2007, ținând cont de vechimea în muncă exercitată în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, să-i fie rambursată diferența adăugată la majorarea pensiei din ziua pensionării. Prin aceeași cerere, a solicitat să fie luate în considerație la recalcularea pensiei și indexările efectuate anual (luna aprilie a fiecărui an), din ziua pensionării. Însă, prin răspunsul cu nr. 1460 din 24 mai 2018, reclamantul a fost informat că, potrivit art. 48 al Legii 1544-XII din 23 iunie 1993, „Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.”

A afirmat că prin răspunsul din 10 aprilie 2018 a fost informat de Casa Națională de Asigurări Sociale, că reclamantul beneficiază de pensie pentru vechime în muncă stabilită la 23 februarie 2007, prin prisma celor menționate se deduce că dreptul la pensie apare o singură dată, după eliberare din serviciu, cu dreptul de a fi recalculate în condițiile legii, iar legea nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie. Astfel, temei legal nu este de a i se satisface cerințele.

A considerat că refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni nr. 1460 din 24 mai 2018, este ilegal și neîntemeiat, pârâta interpretând eronat normele legale.

A solicitat anularea răspunsului nr. 1460 din 24 mai 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni să-i efectueze recalculările pensiei.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Arunas Careiva a fost admisă. A fost anulat răspunsul nr. 1460 din 24 mai 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni și a fost obligată să-i recalculeze lui Arunas Careiva cuantumului pensiei.

Prin decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, reclamantul Arunas Careiva a solicitat Ministerului Afacerilor Interne efectuarea recalculării vechimii în muncă cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de activitate 01 iunie 1999-23 aprilie 2004 și pentru perioada 01 noiembrie 2004-23 februarie 2007 exercitată în izolatorul de detenție provizorie și serviciul de escortă al secției management operațional al Inspectoratului de Poliție Strășeni.

Instanța de apel respingând argumentul apelantei precum că perioada de activitate a reclamantului în cadrul Comisariatului de Poliție Strășeni, nu oferă dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, a reținut că aceasta vine în contradicție cu pct.8 lit.d) al

Hotărârii de Guvern nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, care stabilește expres, acordarea două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatoarele de detenție.

La fel instanța de apel a constatat că la data stabilirii pensiei reclamantului, organul cu atribuții de stabilire, calculare și achitare a pensiei reclamantului nu a dat aprecierea corespunzătoare pct. 7 lit. b) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, care stabilește expres, acordarea două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatoarele de detenție, art. 13 lit. a) și art. 14 lit. a) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, și la data de 23 februarie 2007, nu a luat în considerație avantajele prevăzute de lege, în stabilirea vechimii în muncă a reclamantului și anume perioada când acesta a activat ca polițist în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni. Or, la data depunerii cererii de pensionare reclamantul urma să i se calculeze o vechime în muncă totală mai mare, decât cea stabilită și anume 20 ani 02 zile, incluzând și avantajele de două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

De asemenea instanța de apel a reținut că, instituția abilitată cu competența de achitare a pensiilor și alocațiilor lunare persoanelor, din trupele organelor afacerilor interne este Casa Națională de Asigurări Sociale, care din 01 ianuarie 2017 a preluat atribuțiile de stabilire și plată a pensiilor persoanelor din trupele organelor afacerilor interne.

Totodată, instanța de apel a constatat că reclamantul nu a primit la timp suma convenită a pensiei din motive imputabile organului care a stabilit pensia, astfel că intimatul este în drept de a pretinde încasarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp, conform art. 54 al Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

La data de 13 martie 2019, în termenul prevăzut de lege, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A menționat că perioada de activitate a reclamantului în cadrul Comisariatului de Poliție Strășeni nu oferă dreptul acestuia la calcularea vechimii în muncă cu avantaje prevăzut de art. 53 lit. a) al Legii nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare. Or, avantajele solicitate de reclamant nu au fost garantate de prevederile Legii nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție, care produceau efecte juridice la momentul activității reclamantului în cadrul Comisariatului de Poliție

Strășeni, cât și în prezent aceste facilități nu sunt reglementate de Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

A susținut că certificatul eliberat în baza Ordinului nr. 96 din 20 martie 2018 emis de MAI care a stat la baza calculării perioadei cu înlesniri de 1:2 urmează a fi apreciat critic, or, ordinul respectiv recunoaște unele înlesniri pentru stabilirea pensiei angajaților MAI care sunt în exercițiu și care urmează să-și realizeze dreptul la pensie, și nicidecum nu se referă la recalcularea pensiei persoanelor cărora deja li s-a stabilit pensia anterior. Totodată, ordinul sus menționat nu poate produce efecte retroactive pentru raporturile juridice consumate până la emiterea acestuia.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiu aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul Administrativ și art. 270 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu